

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/24/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2217214318
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2217214318.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, D. E., zastúpenej JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátom, so sídlom Farská 40, Nitra, proti žalovaným: 1/ Tatra banka, a. s., so sídlom Hodžovo námestie 3, Bratislava, IČO: 00 686 930, 2/ Dražby a reality PAMAŠA, s. r. o., so sídlom Kalvínske nám. 2, Levice, IČO: 36 706 655, 3/ PALAFOOD, s. r. o., so sídlom Vydrany 495, IČO: 44 773 862 (ex offa vymazaný z obchodného registra dňa 25.11.2021), 4/ Mgr. Ing. Pavol Korytár, so sídlom Sladovnícka 13, Trnava, správca konkurznej podstaty úpadcu: MTA, spol. s r. o. „v konkurze“, so sídlom Vydrany 495, IČO: 31 430 813 (ex offa vymazaný z obchodného registra dňa 23.11.2021) a 5/ PIREUS GROUP, s. r. o., so sídlom Vydrany 491, IČO: 36 826 341, zastúpený Mgr. Petrom Volochoom, advokátom, so sídlom Hollého 745/34, Senica, o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby a zmluvy o záložnom práve, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 29. júla 2021 č.k. 8C/7/2017-385, takto

rozhodol:

Konanie voči žalovanému 3/ a žalovanému 4/ sa z a s t a v u j e .

Odvolačí súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žalovaný 1/, žalovaný 2/ a žalovaný 5/ majú voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalobu žalobkyne o neplatnosť dražby, ako aj neplatnosť záložnej zmluvy v celom rozsahu zamietol (výrok I.) a žalovaným 1/, 2/, 3/, 4 a 5/ priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom o výške trov konania bude rozhodnuté osobitným uznesením (výrok II.).

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách, ako aj § 132 ods. 1 a 2, § 137 písm. d) a § 150 ods. 1 CSP, keď dospel k záveru, že žaloba je v celom rozsahu nedôvodná. Pre účely konania o neplatnosť dobrovoľnej dražby súd musel v prvom rade skúmať, či žalobkyňa podala žalobu včas vzhľadom na námietku žalovaných 1/, 2/, 4/ a 5/, ako aj to, či v čase podania žaloby bola oprávnená konať žalobkyňa alebo správca konkurznej podstaty úpadcu – žalobkyne, pretože žalobkyňa bola v čase podania žaloby v konkurze. Následne bolo potrebné skúmať, na akých konkrétnych právach bola žalobkyňa dotknutá, akým spôsobom a v akom rozsahu. Súd prvej inštancie poukázal na to, že úspešnosť žaloby o neplatnosť dobrovoľnej dražby závisí od kumulatívneho splnenia dvoch podmienok podľa zákona o dobrovoľných dražbách, a to porušenie zákonných ustanovení alebo neplatná zmluva o záložnom práve a dotknutie práv závažným

spôsobom. Podľa pripojenej notárskej zápisnice dobrovoľná dražba, neplatnosti ktorej sa žalobkyňa domáha, sa uskutočnila dňa 20.04.2017 a žalobkyňa podala na súd žalobu dňa 20.07.2017, teda v zákonom stanovenej trojmesačnej prekluzívnej lehote. K námietke žalovaných, že na podanie žaloby bol aktívne legitimovaný správca konkurznej podstaty úpadcu – žalobkyne súd prvej inštancie poukázal na odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Trnave zo dňa 04. marca 2019, č.k. 11Co 99/2018-248, z ktorého vyplýva, že uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 08. októbra 2018, sp. zn. 41K 1/2007 bol konkurz na majetok žalobkyne pre nedostatok majetku zrušený, čím bol odstrániteľný nedostatok podmienky konania konvalidovaný, a preto žalobkyňa mohla konať osobne. Navyiac z ust. § 21 ods. 4 zákona o dobrovoľných dražbách vyplýva, že žalobu o neplatnosť dobrovoľnej dražby môže podať každý kto tvrdí, že bol uskutočnenou dobrovoľnou dražbou dotknutý na svojich právach. Žalobkyňa v žalobe tvrdí, že ako spoločníčka žalovaného 4/ bola predmetnou dražbou dotknutá na svojich právach. Tvrdila, že dražba je neplatná pre porušenie zákonných ustanovení zákona o dobrovoľných dražbách a preto, že zmluva o záložnom práve, na základe ktorej sa dobrovoľná dražba uskutočnila, je neplatná, lebo žalovaný 4/ je skutočným vlastníkom nehnuteľností, ktoré boli predmetom dobrovoľnej dražby, keď k ich prevodu došlo na základe neplatnej kúpnej zmluvy z roku 2004 uzavretej medzi žalovaným 4/ ako predávajúcim a treťou osobou. Žalobkyňa v žalobe tvrdí, že bola dotknutá na svojich právach ako jediná spoločníčka žalovaného 4/. Podľa názoru súdu žalobkyňa v žalobe, v písomných vyjadreniach, a ani na pojednávaní dňa 29.07.2021 netvrdila rozhodujúce skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, na akých konkrétnych právach spoločníčky bola dotknutá. Žalobkyňa v konaní o neplatnosť dobrovoľnej dražby neuniesla bremeno tvrdenia, pretože netvrdila na akých konkrétnych právach spoločníčky žalovaného 4/ bola dotknutá, netvrdila akým konkrétnym spôsobom bola dotknutá a netvrdila v akom konkrétnom rozsahu bola dotknutá na svojich právach. V nadväznosti na to neuniesla ani bremeno dôkazu, pretože v konaní nepreukázala na akom konkrétnom práve, akým konkrétnym spôsobom a v akom konkrétnom rozsahu bola dotknutá. Predpokladom úspešnosti žaloby o neplatnosť dobrovoľnej dražby je kumulatívne splnenie dvoch podmienok, pričom prvou je, že bola spochybnená zmluva o záložnom práve alebo boli porušené zákonné ustanovenia zákona o dobrovoľných dražbách a druhou je, že osoba, ktorá sa neplatnosti domáha, musí tvrdiť a aj preukázať na akých konkrétnych právach, akým spôsobom a v akom rozsahu bola dotknutá. V danom prípade žalobkyňa nepreukázala, na akých konkrétnych právach a akým spôsobom bola dotknutá na svojich konkrétnych právach spoločníčky žalovaného 4/. Žalobu žalobkyne v rozsahu určenia neplatnosti dražby preto súd posúdil ako nedôvodnú. Žalobkyňa sa žalobou domáhala aj určenia, že záložná zmluva uzatvorená žalovaným 1/ ako záložným veriteľom a žalovaným 3/ ako záložným dlžníkom k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX k. ú. F. je neplatná. Tak ako v prípade žaloby o určenie neplatnosti dražby, aj v tomto prípade sa žalobkyňa domáha určenia právnej skutočnosti a nie určenia, či tu právo je alebo nie je. Úprava Civilného sporového poriadku pripúšťa žalobu o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP iba za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu. Žaloba o určenie neplatnosti záložnej zmluvy však zo žiadneho predpisu nevyplyva, a to ani zo zákona o dobrovoľných dražbách. Žaloba žalobkyne je preto aj v tomto rozsahu nedôvodná. Žalobkyňou navrhované doplnenie dokazovania jej výsluchom, výsluchom žalovaného 4/, pripojením dražobného spisu, záložnej zmluvy, zmluvy z 14.06.2004, 18.05.2011, spisov katastra o prevodoch od roku 2004 až po súčasnosť, trestného spisu sp. zn. 1T/7/2015, osvedčovacej knihy matriky, potvrdenia o úhrade kúpnej ceny spoločnosti MTA a STAV s. r. o., zmluvou o vykonaní dražby, kompletným dražobným spisom dražobníka súd nevykonal, pretože dokazovanie v navrhovanom smere by bolo dokazovaním nad rámec dokazovania potrebného pre účely tohto konania s prihliadnutím na dôvody zamietnutia žaloby žalobkyne uvedené vyššie. Pokiaľ sa týkalo návrhu žalobkyne na prerušenie konania predneseného na pojednávaní dňa 29.07.2021, tak na tento návrh súd neprihliadol, pretože žalobkyňa najmenej od roku 2014 muselo byť známe, že takéto konanie je vedené, tento návrh si neuplatnila včas, pričom bola poučená v zmysle ust. § 167 CSP uznesením zo dňa 7. septembra 2017, č.k. 8C 7/2017-121. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a v spore úspešným žalovaným 1/ až 5/ súd priznal nárok na náhradu trov konania v spore voči v spore neúspešnej žalobkyne v celom rozsahu.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá navrhla napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť, alternatívne napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie odôvodnila tým, že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho

posúdenia veci. Uviedla, že sa domáha určenia neplatnosti dražby a záložnej zmluvy, na základe ktorej bola dražba vykonaná na skutkovom základe, ktorý opísala už v podanej žalobe. Nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom dražby, boli v roku 2004 na základe kúpnej zmluvy prevedené zo strany žalovaného 4/ na B. G., a tieto boli následne kúpnu zmluvou zo dňa 18.05.2011 prevedené na žalovaného 3/. Kúpna zmluva, ktorou boli nehnuteľnosti v roku 2004 prevedené na ďalší subjekt je podľa jej názoru absolútne neplatným právnym úkonom, pretože zo strany predávajúceho – žalovaného 4/ nebola urobená slobodne a vážne, nakoľko konateľka žalovaného 4/ - žalobkyňa tak urobila z dôvodu donútenia a pod hrozbou násillia zo strany H. I.. V tejto súvislosti bolo vedené aj trestné konanie pod ČVS: ORP-739/OVK-GA-2012 pred OR PZ Galanta a v súčasnosti je vedené trestné konanie na Okresnom súde Dunajská Streda od sp. zn. 1T 7/2015. Poukázala tiež na to, že nie je zrejmé, kedy bol právny úkon (zmluva) uskutočnený, keď dátum uzatvorenia zmluvy zo strany predávajúceho je uvedený ako deň 21.05.2004, pričom k podpisu zmluvy došlo dňa 14.06.2004 na základe vyhrážok H. I.. Zmluva bola doručená na príslušný katastrálny odbor dňa 14.06.2004 a v tento deň došlo súčasne i k zavkladovaniu vlastníckeho práva v prospech kupujúceho. V osvedčovacej knihe matričného úradu v Dunajskej Strede sa nenachádza žiaden záznam z toho dňa, ktorý by preukazoval, že by k osvedčeniu podpisu žalobkyne na tomto matričnom úrade došlo. Pokiaľ predmetná kúpna zmluva bola neplatná, neplatnými sú i ďalšie prevody vlastníckeho práva, a teda tieto nemohli mať za následok skutočné nadobudnutie vlastníckeho práva. Predmetné nehnuteľnosti neboli nikdy platne prevedené zo žalovaného 4/ na iný subjekt, nemohlo preto dôjsť ani k ďalšiemu prevodu, a to vrátane prechodu, ktorý mal nastať z dôvodu vydraženia predmetných nehnuteľností, pretože v prípade dobrovoľnej dražby nejde o originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva. Vzhľadom na to, že nemala k dispozícii dražobný spis, nemala možnosť preskúmať dodržanie postupu vyžadovaného zákonom pre uskutočnenie dražby, z ktorého dôvodu žiadala súd, aby od žalovaného 2/ a 3/ zabezpečil zmluvu o vykonaní dražby, od žalovaného 2/ žiadala zabezpečiť kompletný dražobný spis a zo strany žalovaného 5/ žiadala preukázať úhradu sumy dosiahnutej vydražením. Ďalej sa domáhala zabezpečenia záložnej zmluvy, na základe ktorej došlo k realizácii dražby predmetných nehnuteľností. S ohľadom na zásadu, že nikto nemôže previesť na iného viac práv než má sám nemohlo dôjsť k platnému vzniku záložnej zmluvy, keďže subjekt, ktorý ju na strane záložného dlžníka uzatvoril (či už žalovaný 3/ alebo B. G.) nebol vlastníkom nehnuteľností predstavujúcich záloh, a ani nemal oprávnenie na ich „založenie“. Z tohto dôvodu nie je možné uvažovať o záložnej zmluve ako o platnom právnym úkone. Vo vzťahu k sume, za ktorú boli nehnuteľnosti na dražbe ponúkané (podľa priloženej notárskej zápisnice boli ohodnotené na sumu 71.300,- eur), ako aj za ktorú boli predané - vydražené (podľa priloženej notárskej zápisnice za sumu 64.200,- eur) uviedla, že táto nijako nezodpovedá ich trhovej hodnote. Ide o značne podhodnotenú sumu, ktorá môže byť označená skôr ako „výpredajová“, než reálne daná. Poukázala na to, že jej aktívna vecná legitímácia je daná z toho dôvodu, že ako jediný spoločník žalovaného 4/ je priamo dotknutá na svojich právach, pretože vydražením predmetu dražby (nehnuteľnosti) došlo k ďalšiemu nezákonnému prevodu/prechodu majetku žalovaného 4/ na iný subjekt (v tomto prípade vydražiteľa vystupujúceho v tomto konaní ako žalovaný 5/), hoci k tomu nebol vytvorený náležitý právny základ a dražil sa majetok, ktorý majetkom žalovaného 3/ v skutočnosti nebol. V júni 2014 podala žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam tvoriacim predmet dražby na Okresný súd Dunajská Streda, ktoré konanie je vedené pod sp. zn. 8C/135/2014, pričom doposiaľ nedošlo v tejto veci k žiadnemu posunu. Poukázala na to, že je jedinou spoločníčkou žalovaného 4/ a jej právne postavenie s ohľadom na hodnotu jej obchodného podielu v tejto spoločnosti je priamo uvedenou dražbou dotknuté. Namietla, že súd prvej inštancie sa touto jej argumentáciou nezaoberal ani len sčasti. Podľa odvolateľky je zrejmé, že pokiaľ je majiteľkou obchodného podielu v obchodnej spoločnosti, tak hodnota tohto obchodného podielu je jej majetkom a pokiaľ do obchodného podielu patria aj predmetné nehnuteľnosti (nemalej hodnoty), potom sa jej ich právny aj faktický osud zjavne dotýka. Nesúhlasila s názorom súdu, že v zmysle ust. § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách je potrebné nielen tvrdiť, ale aj preukázať na akých konkrétnych právach, akým spôsobom a v akom rozsahu bola osoba domáhajúca sa neplatnosti dražby dotknutá. Okrem toho, ak by aj bolo možné pripustiť, že znenie citovaného ustanovenia treba interpretovať tak, že v sebe zahŕňa aj povinnosť preukázania, túto si v predmetnej veci splnila, hoci súd úplne odignoroval jej súvisiacu opakovane uvádzanú argumentáciu. Namietla, že súd prvej inštancie nevykonal ňou navrhované dôkazy, pričom tieto podľa jej názoru sú do veľkej miery rozhodujúce pre ďalší postup v predmetnej veci. Konkrétne namietla, že súd si nezabezpečil dražobný spis, záložnú zmluvu a nevykonal jej výsluch. Ďalej poukázala na to, že otázka zákonnosti vedenia konkurzu na jej osobu, ako aj prevodov predmetných nehnuteľností bude vyriešená až v trestnom konaní vedenom pred Okresným súdom Dunajská Streda pod sp. zn. 1T 7/2015. Rovnako prerušenie predmetného konania z dôvodu vedených trestných konaní pod sp. zn. 1T 226/14 a 1T 7/2015 je dôvodné prinajmenšom

v súvislosti s jedným z nich, pričom od výsledku týchto trestných konaní bude okrem iného závisieť aj posúdenie otázky, či konkurz na MTA spol. s r. o. je vedený (ne)zákonne, čo bude mať priamy vplyv aj na toto civilné konanie, prinajmenšom v rovine postavenia správcu konkurznej podstaty. Na dokreslenie celkového obrazu o nezákonnosti predmetného konania poukázala na tú skutočnosť, že pri odôvodňovaní meritórneho rozhodnutia či na pojednávaní, na ktorom ho súd vyhlásil, súd prvej inštancie opakovane a veľmi dôrazne dôvodil aj tým, že z jej strany podané žaloby sú podané podľa ust. § 137 písm. c) CSP, a s tým aj súd spájal odôvodnenie svojho zamietavého rozhodnutia, no v písomnom vyhotovení rozsudku už sa prekvapivo nachádza poukaz na ust. § 137 písm. d) CSP. Podľa odvolateľky súd si nemôže dovoliť založiť svoje rozhodnutie na významne odlišnom právnom posúdení a ak to spraví, je to priamy nezákonný zásah do jej práva na spravodlivé súdne konanie a prístup k spravodlivosti.

4. K odvolaniu žalobkyne sa písomne vyjadril žalovaný 1/, ktorý navrhol napadnutý rozsudok z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdiť. Žalobkyňa sa v predmetnom konaní domáha neplatnosti napádanej dražby z roku 2017 v zmysle § 21 zákona č. 527/2002 Z.z., pričom v konaní neuniesla dôkaznú povinnosť, keď nepreukázala aktívnu vecnú legitímáciu na podanie danej žaloby. Tvrdené pochybnosti ohľadne uzatvorenia kúpnej zmluvy takmer pred viac ako 10 rokmi pred konaním napádanej dražby, v ktorej ani žalobkyňa nebola zmluvnou stranou, bez preukázania čím a v akom rozsahu bola napádanou dražbou dotknutá, nemôže predsa zakladať jej aktívnu vecnú legitímáciu v konaní o neplatnosť dražby. Žalobkyňa spochybňuje platnosť kúpnej zmluvy, záložnej zmluvy, pričom nebola zmluvnou stranou žiadnych z týchto zmlúv, a ani žiadna zo zmluvných strán sa ich neplatnosti nedomáha. Pre posúdenie aktívnej vecnej legitímácie nebolo potrebné vykonať žalobkyňou navrhované dôkazy, a preto by bolo v rozpore so zásadou hospodárnosti konania, ak by súd pripustil vykonanie žalobkyňou navrhovaných dôkazov. Žalobkyňa nepreukázala súdu aktívnu legitímáciu na podanie predmetnej žaloby a ani nepredložila záložnú zmluvu, ktorej neplatnosti sa domáha. Stotožnil sa s postupom súdu a s odôvodnením rozsudku, že žalobkyňa v konaní neuniesla dôkazné bremeno tvrdenia, keď neuviedla, akým konkrétnym spôsobom a v akom rozsahu bola na svojich právach ako spoločníčka v spoločnosti MTA, spol. s r. o. „v konkurze“ dotknutá v príčinnej súvislosti s napádanou dražbou. Dokonca ani žalovaný 4/, ktorý bol zmluvnou stranou kúpnej zmluvy (ako predávajúci), nespochybňuje jej platnosť, nedomáha sa vrátenia predmetu kúpy, a ani správca majetku spoločnosti MTA, spol. s r. o. „v konkurze“ nespísal nehnuteľnosti tvoriace predmet kúpy na základe kúpnej zmluvy do konkurznej podstaty a nedomáhal sa určenia vlastníckeho práva. Poukázal na to, že uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 21.09.2021 bol zrušený konkurz na majetok žalovaného 4/ pre nedostatok majetku. Žalobkyňa nemá v predmetnom spore aktívnu vecnú legitímáciu tiež z dôvodu, že vo veciach týkajúcich sa majetku žalobkyne v čase podania žaloby mohol konať iba konkurzný správca žalobkyne, keďže v čase konania napádanej dražby aj v čase podania žaloby bolo vedené konkurzné konanie na majetok žalobkyne. Žalobkyňa nemohla byť dotknutá na svojich právach ako spoločník v spoločnosti MTA, spol. s r. o., keďže v čase konania napádanej dražby už nebola spoločníkom v uvedenej spoločnosti, keď podľa § 148 ods. 2 Obchodného zákonníka platného v čase vyhlásenia konkurzu na majetok žalobkyne vyhlásením konkurzu na majetok spoločníka alebo zamietnutie návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok jeho majetku má rovnaké účinky ako zrušenie jeho účasti v spoločnosti súdom. Konkurz na majetok žalobkyne bol zrušený práve pre nedostatok majetku.

5. Žalovaný 2/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedol, že v prvoinštančnom konaní bolo dostatočne preukázané, že dražba, na základe ktorej sa žalovaný 5/ stal vlastníkom predmetu dražby, prebehla v súlade so zákonom, pričom pochybnosti o jej zákonnosti vymedzenej žalobkyňou boli mimo akýchkoľvek pochybností vyvrátené. Žalobkyňou označenému dôkazu ako „dražobný spis“ mal výhrady a namietal jeho neurčitosť, nakoľko právny poriadok nepozná legálnu definíciu dražobného spisu, a ani bližšie nekonkretizuje obsah spisovej evidencie, resp. množinu písomností súvisiacich s dražbou. Tým, že žalobkyňa žiadala predložiť „dražobný spis“, pričom dôvodila len porušením § 12 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách, teda nesprávnym určením ceny predmetu dražby, konala v rozpore s princípom hospodárnosti konania a princípom kontradiktórnosti konania. Súd prvej inštancie správne poukázal v odôvodnení napadnutého rozsudku (bod 34.), že vykonanie žalobkyňou navrhovaného dôkazu by bolo nad rámec dokazovania potrebného pre účely tohto konania. Uvedené je správne aj z dôvodu zákonnej požiadavky § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách, ktorá spočíva nielen v akomkoľvek dotknutí na právach žalobcu, ale aj v kumulatívnom porušení povinnosti podľa zákona o dobrovoľných dražbách, ktorým bol žalobca dotknutý na svojom práve, teda toto právo žalobcu musí zároveň zodpovedať povinnosti, ktorý zákon ukladá konkrétnemu subjektu. Inými slovami osoba, ktorá nemá s dražbou nič spoločné, sa nemôže dovoliavať jej neplatnosti napr. z dôvodu, že dražobník

nedoručil navrhovateľovi dražby znalecký posudok, nakoľko takýmto porušením daná osoba nebola nijakým spôsobom dotknutá na svojich právach. Poukázal na unesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/66/2019 zverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 1/2021 pod č. R 9/2021. Poukázal na to, že nie žalovaný, ale naopak žalobkyňa je tá, ktorá si okrem iného nespĺnila svoju všeobecnú preventívnu povinnosť, ktorú jej ukladá § 415 Občianskeho zákonníka. Napriek tomu, že iniciovala konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré tvorili predmet dražby, od roku 2014 sa neunúvala zabezpečiť zápis informatívnej poznámky o prebiehajúcom súdnom konaní o určení vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností v súlade s § 39 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností, čím nepochybne porušila svoju povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka. Žaloba podľa jeho názoru je podaná účelovo a jedná sa o zneužitie práva. Žalovaní 1/, 2/, 3/ a 5/ v súvislosti s dražbou nemali odkiaľ vedieť o možnej spornosti vlastníckeho práva, a teda s prihliadnutím na všetky okolnosti boli dobromyseľní, preto by ich práva mali požívať právnu ochranu na úkor domnelých práv žalobkyne. Namietol aktívnu vecnú legitímáciu žalobkyne. Žalobkyňa odvodzuje svoju aktívnu vecnú legitímáciu z pozície jedinej spoločníčky niekdajšieho vlastníka predmetu dražby – spoločnosti MTA, spol. s r. o. „v konkurze“, teda tvrdí, že dražbou mala byť dotknutá na svojich právach, ktoré jej vyplývajú z právneho postavenia spoločníčky spoločnosti, ktorej domnelým majetkom má byť predmet napádanej dražby. Predmetná spoločnosť bola dňom 23.11.2021 vymazaná z obchodného registra, čím zanikla bez právneho nástupcu. Nakoľko žalobkyňa odvodzuje svoju aktívnu vecnú legitímáciu od jej postavenia spoločníčky v spoločnosti, ktoré sa odvíja od samotnej existencie spoločnosti, toto jej právne postavenie zaniklo dňom výmazu žalovaného 4/ z obchodného registra, čím stratila aktívnu vecnú legitímáciu v spore o neplatnosť dobrovoľnej dražby, nakoľko už ďalej neexistuje subjektívne hmotné právo, na ktorom by mala byť dražbou dotknutá.

6. Žalovaný 5/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že v odvolaní žalobkyňa neargumentuje žiadnymi skutočnosťami a dôkazmi, ktoré by mali za následok zrušenie daného rozhodnutia. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozhodnutia vysporiadal so všetkými podstatnými a pre rozhodnutie relevantnými argumentmi sporových strán a svoje rozhodnutie zároveň podrobne a presvedčivo odôvodnil. V odvolaní žalobkyňa v podstate len rekapituluje a opakuje skutkový stav týkajúci sa prevodu nehnuteľnosti v roku 2004 a neprináša žiadnu novú argumentáciu, pričom s touto argumentáciou sa súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí vyrovnal. Ani v odvolaní žalobkyňa nenamietala žiadne porušenie zákona o dobrovoľných dražbách, čo odôvodňuje tým, že nemala k dispozícii dražobný spis. Poukázal na to, že prípadné námietky týkajúce sa porušenia ustanovenia zákona o dražbách si žalobkyňa mala uplatniť (čo však neurobila) už v rámci trojmesačnej prekluzívnej lehoty podľa § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách. Predpokladom úspechu žalobcu v rámci konania o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby je preukázanie kumulatívneho splnenia zákonných predpokladov, pre ktoré by bolo možné vysloviť neplatnosť dobrovoľnej dražby. Ustanovenie § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách za takéto podmienky považuje porušenie ustanovenia zákona o dobrovoľných dražbách, pričom osoba, ktorá sa neplatnosti dražby domáha, musí byť dotknutá na svojich právach a zároveň musí byť preukázaná príčinná súvislosť medzi porušením zákona a poškodením práv žalobcu. Len za kumulatívneho splnenia uvedených podmienok a unesenia dôkazného bremena v tomto zmysle, možno hovoriť o nezákonnosti dobrovoľnej dražby. Pokiaľ žalobkyňa žiadala od žalovaného 5/ preukázanie, že sumu dosiahnutú vydražením uhradil, poukázal na to, že zaplatenie ceny dosiahnutej vydražením žalovanému 2/ je preukázané potvrdením o zaplatení zo dňa 28.04.2017 na č.i. 35, ako konštatuje i súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku (bod 13.). Žalobkyňa neuniesla svoju povinnosť tvrdenia, keď nenamietala žiadne porušenie zákona o dobrovoľných dražbách, a to ani v prekluzívnej trojmesačnej lehote odo dňa príklepu, a ani počas celého konania na súde prvej inštancie. Žalovaný 5/ žiadal, aby odvolací súd bral v plnom rozsahu do úvahy jeho úplnú dobromyseľnosť pri nadobudnutí sporných nehnuteľností. Pokiaľ žalobkyňa namietala vyvolávaciu cenu na dobrovoľnej dražbe a aj vydraženú sumu s tým, že nezodpovedá trhovej hodnote, tak poukázal na skutočnosť, že nehnuteľnosť bola riadne v súlade so zákonom ocenená znaleckým posudkom, ktorý riadne určil trhovú hodnotu draženej nehnuteľnosti, pričom žalobkyňa nepredložila žiaden dôkaz, ktorým by bola správnosť a zákonnosť znaleckého posudku čo len v náznakoch spochybnená. Žalobu žalobkyňa podala ako fyzická osoba, pričom z obsahu žaloby vyplýva, že jedným z predchádzajúcich vlastníkov predmetu dražby bol aj žalovaný 4/ MTA, spol. s r. o. „v konkurze“, pričom zo žiadnych skutočností uvedených v žalobe nevyplýva, že by bola vlastníkom predmetu dražby žalobkyňa ako fyzická osoba. Žalobkyňa sa v odvolaní snaží odôvodniť svoju údajnú aktívnu legitímáciu na podanie takejto žaloby tým, že ako jediný spoločník žalovaného 4/ má byť údajne dotknutá na svojich právach, pretože vydražením predmetu

dražby došlo k ďalšiemu nezákonnému prevodu „prechodu“ majetku na žalovaného 5/. Z obsahu žaloby, a ani z odvolania nie je vôbec zrejmé, v čom má spočívať dotknutosť práv žalobkyne a aké konkrétne práva žalobkyne ako fyzickej osoby mali byť dražbou dotknuté. Údajná dotknutosť žalobkyne pritom nevyplýva ani z jej vlastníctva obchodného podielu žalovaného 4/ MTA, spol. s r. o. „v konkurze“, nakoľko táto spoločnosť je od 09.03.2015 v konkurze a od tohto dátumu v mene a na účet spoločnosti koná správca konkurznej podstaty. Nie je preto zrejmé, ako môže byť žalobkyňa dotknutá v čase podávania žaloby na svojich právach, keď aj v žalobe uvádza, že vlastníkom predmetu dražby je stále žalovaný 4/, tento je však v konkurze a jeho majetok (teda aj predmet dražby, ak by bol skutočne stále v jeho vlastníctve) je určený na kolektívne uspokojenie veriteľov v konkurze. Zo žaloby nie je zrejmé, v akom rozsahu prevyšuje suma prihlásených pohľadávok v konkurze hodnotu majetku dlžníka, a teda či by aj v (čisto hypotetickom) prípade, keby súčasťou konkurznej podstaty bol aj predmet dražby, stále nebola suma prihlásených pohľadávok vyššia, ako hodnota majetku dlžníka vrátane tohto predmetu dražby, a teda po splnení konečného rozvrhu výťažku v konkurze a zrušení konkurzu by už nezostal žiaden zostávajúci majetok z konkurznej podstaty, ktorý by mohol byť vydaný úpadcovi. Poukázal na ustanovenie § 68 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka, pričom za uvedených okolností by došlo k zrušeniu spoločnosti žalovaného 4/ MTA, spol. s r. o. „v konkurze“ a jej výmazu z obchodného registra, a tým aj ku skončeniu právneho postavenia žalobkyne ako jediného spoločníka tejto spoločnosti, a teda by prestalo existovať aj akékoľvek právo žalobkyne, ktoré by mohlo byť dražbou čo i len v teoretickej rovine dotknuté. Za pozornosť stojí aj skutočnosť, že neplatnosť dražby si žalobou neuplatnil žalovaný 4/ MTA, spol. s r. o. „v konkurze“ prostredníctvom svojho správcu Ing. Pavla Korytára, hoci tento žalovaný bol predchádzajúcim vlastníkom predmetu dražby, a teda súčasne aj osobou dotknutou dražbou na svojich vlastníckych právach. Správca tak nepokladal dôvody uvedené v žalobe za dostatočné na podanie takejto žaloby. Práve z dôvodu, že žalobu o určenie neplatnosti dražby nepodal správca žalovaného 4/ MTA, spol. s r. o. „v konkurze“, sa zrejme žalobkyňa z čisto účelových a špekulatívnych dôvodov rozhodla takúto žalobu podať sama ako fyzická osoba, a to aj napriek tomu, že úplne zrejme jej absentuje akákoľvek aktívna legitímácia k jej podaniu. V časti žaloby o určenie neplatnosti záložnej zmluvy uviedol, že nejde o žalobu podávanú podľa zákona č. 527/2002 Z.z., ale o určovaciu žalobu podľa § 137 písm. c) CSP, pričom je otázne, či v jednej žalobe môže byť naraz kombinovaná žaloba o určenie neplatnosti dražby podľa zákona č. 527/2002 Z.z. a súčasne aj určovacia žaloba podľa CSP. Podľa jeho názoru úplne absentuje akýkoľvek naliehavý právny záujem žalobkyne ako fyzickej osoby, ktorá nikdy nebola vlastníkom predmetu dražby, na určenie, či tu záložné právo je alebo nie je, a teda na určenie neplatnosti záložnej zmluvy. Z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu žalobkyne tak táto nie je aktívne legitimovaná ani na podanie takejto určovacej žaloby a žalobu tak bolo potrebné aj v tejto časti zamietnuť.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou - stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

8. Predmetom vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 8C/7/2017 je určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby a určenie neplatnosti záložnej zmluvy.

9. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalobu žalobkyne o neplatnosť dražby, ako aj neplatnosť záložnej zmluvy v celom rozsahu zamietol (výrok I.) a žalovaným 1/, 2/, 3/, 4 a 5/ priznal voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom o výške trov konania bude rozhodnuté osobitným uznesením (výrok II.).

10. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a napadnutého rozsudku v celom rozsahu.

11. Počas odvolacieho konania došlo k ex offo výmazu z obchodného registra žalovaného 3/ (dňa 28.12.2021) a spoločnosti MTA, spol. s r. o. „v konkurze“ (dňa 23.11.2021), pričom Mgr. Ing. Pavol Korytár, so sídlom kancelárie Sladovnícka 13, Trnava, bol uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 20. októbra 2021, č.k. 40K/14/2006-1202 odvolaný z funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu MTA,

spol. s r. o. „v konkurze“, IČO: 31 430 813, so sídlom Vydrany 495 (žalovaný 4/), keď uznesením zo dňa 21. septembra 2021, č.k. 40K/14/2006-1186 bol zrušený konkurz úpadcu pre nedostatok majetku.

12. Podľa § 64 CSP, ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

13. Vzhľadom na to, že tak žalovaný 3/, ako aj žalovaný 4/ zanikli výmazom z obchodného registra bez právneho nástupcu (v prípade MTA, spol. s r. o. „v konkurze“ došlo k odvolaniu Mgr. Ing. Pavla Korytára, z funkcie správcu konkurznej podstaty v dôsledku jeho výmazu z obchodného registra), odvolací súd v zmysle § 64 CSP konanie voči žalovanému 3/ a žalovanému 4/ zastavil.

14. Odvolateľka odvolanie odôvodnila tým, že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP), nevykonala navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e/ CSP), na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

15. Postup súdu, ktorým sa znemožní strane sporu realizácia procesných práv, ktoré jej Civilný sporový poriadok priznáva, je relevantný vtedy, ak išlo o postup nesprávny (uvažované z hľadiska zachovania postupu súdu určeného zákonom alebo ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi), a ak sa postup súdu prejavil v priebehu konania, a tiež pri rozhodovaní. Nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu ako vyplývajú z článku 36 a nasl. Listiny základných práv a slobôd, ako aj článku 46 Ústavy SR. O naplnenie uvedeného odvolacieho dôvodu pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci realizáciu práv strany sporu dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé.

16. Nesprávny procesný postup videla odvolateľka v tom, že na pojednávaní po vyhlásení napadnutého rozsudku súd rozsudok odôvodnil aj tým, že z jej strany podané žaloby sú žalobami podľa § 137 písm. c) CSP, a s tým súd spájal odôvodnenie svojho zamietavého rozhodnutia, no v písomnom vyhotovení rozsudku prekvapivo poukazuje na ustanovenie § 137 písm. d) CSP, a teda svoje rozhodnutie založil na výrazne odlišnom právnom posúdení.

17. Zo zápisnice z pojednávania zo dňa 29.07.2021, na ktorom bol vyhlásený napadnutý rozsudok vyplýva, že súd prvej inštancie v zmysle § 181 ods. 2 CSP medzi spornými skutkovými tvrdeniami uviedol aktívnu legitimáciu žalobkyne v konaní o určenie neplatnosti dražby vzhľadom na nepreukázanie ujmy a v konaní o určenie neplatnosti záložnej zmluvy s prihliadnutím na vylúčenie takejto žaloby podľa § 137 písm. d) CSP. V rámci predbežného právneho posúdenia uviedol, že pre vyslovenie neplatnosti dražby nie sú kumulatívne splnené dve podmienky, že dražba je neplatná (neplatnosť zmluvy o záložnom práve ako predbežná otázka), a že žalobkyňa bola na svojich právach dotknutá, pretože žalobkyňa nepreukázala, akým spôsobom a v akom rozsahu a čím bola ukrátená na svojich právach, pričom pre konanie o neplatnosť záložnej zmluvy nie je aktívne legitimovaná podľa § 137 písm. d) CSP, pretože zo žiadneho osobitného predpisu nevyplýva, že sa môže domáhať neplatnosti zmluvy o záložnom práve.

18. Uvedeným záverom zodpovedá i písomné vyhotovenie napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie zamietnutie žaloby odôvodnil totožne. Pokiaľ bol istý rozpor medzi obsahom ústneho odôvodnenia rozsudku s jeho písomným vyhotovením, tak uvedené treba celkom jednoznačne považovať za pochybenie, keď mohli u strán, respektíve ich zástupcov prítomných na pojednávaní vzniknúť pochybnosti o dôvodoch rozhodnutia súdu, no tento nesprávny postup súdu nedosiahol takú intenzitu, že by bolo možné dospieť k záveru o porušení práva na spravodlivý proces. Pri hodnotení intenzity nesprávneho postupu súdu bolo potrebné prihliadnuť na to, že písomné vyhotovenie odôvodnenia napadnutého rozsudku zodpovedá záverom súdu určeným v zmysle § 181 ods. 2 CSP. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru o nenaplnení uvedeného odvolacieho dôvodu.

19. Odvolateľka ďalej namietala, že súd prvej inštancie nevykonal ňou navrhnuté dôkazy – zabezpečenie a oboznámenie dražobného spisu, záložnej zmluvy, trestných spisov sp.zn. 1T/226/2014 a 1T/7/2015, ako aj jej výsluch.

20. Vyhodnotenie potenciálnej relevancie navrhovaného dôkazu, ako aj prípustnosti jeho vykonania, je úlohou a doménou súdu (§ 185 ods. 1 CSP). Súd jednoznačne pochybí, ak zamietne návrh na vykonanie dôkazu, ktorý je spôsobilý priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia, a ktorého vykonanie je prípustné, pretože takýmto spôsobom sťažuje dôkaznú pozíciu strany sporu, čo môže nespravodlivo rezultovať v neunesení jej dôkazného bremena a neodôvodnene sa vzdávať od želanej a možnej miery zistenia skutkového stavu.

21. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, prečo nepovažoval za potrebné vykonať navrhnuté dôkazy, pričom odvolací súd sa s takýmto postupom a jeho odôvodnením stotožňuje a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku (bod 34. odôvodnenia).

22. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP je daný, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá postupu vyplývajúceho z ust. § 191 CSP, pretože súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývajú, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo, alebo v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak, z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti, je logický rozpor, alebo ktoré odporujú ust. § 195 až 210 CSP.

23. Odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP je daný, ak súd prvej inštancie posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu, síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

24. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených skutočností, vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Z tejto zásady vyplýva, že na nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykoná. Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia (napr. že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplývajú alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo), potom nie je ani možné polemizovať s jeho skutkovými závermi.

25. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

26. Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

27. Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri ich uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV.ÚS 252/2004).

28. Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi (I.ÚS 50/2004).

29. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo strany vyjadrovať k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého

spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá strana (I.ÚS 97/1997, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003).

30. Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov, a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotno-právne ustanovenia, a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku.

31. Lehota ustanovená v § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách slúži k uplatneniu práva na určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby. Pokiaľ to nie je v rozpore s koncentráciou konania, môže žalujúca strana po včas podanej žalobe nielen rozširovať okruh žalovaných, ale tiež uvádzať ďalšie skutkové okolnosti spôsobilé založiť aj iný, ako v žalobe uplatnený dôvod neplatnosti dražby (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.mája 2021 sp. zn. 5Cdo/220/2018, publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí NS SR pod č. 89/2021).

32. Osobitný typ žaloby, ktorou sa môže osoba dotknutá na svojich právach domáhať na súde určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby, upravuje § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. Ide o inštitút právnej ochrany proti dobrovoľnej dražbe, ktorý môžu uplatniť osoby ňou dotknuté ako jediný prostriedok nápravy a ochrany práva na zvrátenie výsledku dobrovoľnej dražby. Dražba je neplatná len za predpokladu, že na základe podanej žaloby o tom rozhodol rozsudkom súd a určil dražbu za neplatnú. Dôvodmi, pre ktoré je možné uplatniť žalobu o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, sú spochybenie platnosti záložnej zmluvy alebo porušenie ustanovení zákona o dobrovoľných dražbách. Zákon výslovne neustanovuje, ktoré jeho ustanovenia majú takú povahu, že ich porušenie má za následok neplatnosť dražby. Upravuje len prípady, v ktorých nie je možné vysloviť neplatnosť dražby (§ 21 ods. 6 zákona č. 527/2002 Z.z.). Keďže ide o jediný prostriedok procesnej ochrany dotknutej osoby a iné dôvody, ktoré by neumožňovali vysloviť neplatnosť dražby titulom porušenia zákona alebo titulom iných skutočností, zákon neuvádza, treba v tomto smere zvoliť skôr extenzívny výklad. K úspešnosti žaloby o určenie neplatnosti dražby ale nepostačuje len zistenie, že došlo k porušeniu ustanovení zákona (prípadne, že záložná zmluva je neplatná). Predpokladom úspechu takejto žaloby je, že musí ísť o také jeho porušenie, ktorým je zároveň žalujúca strana aj reálne dotknutá na svojich právach. Medzi porušením niektorého ustanovenia zákona a vznikom ujmy na právach žalujúcej osoby musí existovať príčinná súvislosť. To znamená, že pre úspešnosť žaloby o určenie neplatnosti dražby v zmysle citovaného zákonného ustanovenia musia byť kumulatívne splnené dva predpoklady a to, že boli porušené ustanovenia tohto zákona, a že žalujúca osoba bola práve porušením týchto ustanovení fakticky dotknutá na svojich právach. Povinnosť tvrdenia a dôkazné bremeno v spore o neplatnosť dražby zaťažuje žalujúcu stranu (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. augusta 2020 sp. zn. 6Cdo/66/2019).

33. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie posúdil vec v zmysle vyššie uvedeného, zaoberal sa všetkými námietkami žalobkyne, z ktorých táto vyvodzovala neplatnosť dražby a dospel k správne záveru, že neboli zistené žiadne vytýkané porušenia zákona o dobrovoľných dražbách, ktorými by bola žalobkyňa reálne dotknutá na svojich právach, teda v tomto smere neuniesla dôkazné bremeno. Rovnako neboli preukázané tvrdenia ohľadne neplatnosti záložnej zmluvy, pričom odvolací súd v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom sa súd zaoberal všetkými podstatnými skutkovými a právnymi argumentami strán.

34. Žalobkyňa tvrdila, že je jedinou spoločníčkou MTA spol. s r.o. „v konkurze“ a jej právne postavenie s ohľadom na hodnotu jej obchodného podielu v tejto spoločnosti je priamo predmetnou dražbou dotknuté.

35. Nie je zrejmé, ako by mohla byť žalobkyňa na svojich právach dražbou dotknutá, keď spoločnosť MTA spol. s r.o. „v konkurze“ bola od 9.3.2015 v konkurze, od tohto dátumu v mene a na účet spoločnosti konal správca konkurznej podstaty, pričom spoločnosť bola v úpadku, jej majetok bol určený na kolektívne uspokojenie veriteľov v konkurze. Z obsahu žaloby, a ani zo skutkových tvrdení žalobkyne nie je zrejmé, v akom rozsahu prevyšuje suma prihlásených pohľadávok v konkurze hodnotu majetku dlžníka.

Žalobkyňa nemohla byť dotknutá na svojich právach ako spoločníčka MTA spol. s r.o. „v konkurze“, pretože Okresný súd Trnava uznesením zo dňa 14.3.2007, č.k. 41K/1/2007-122 vyhlásil na majetok žalobkyne konkurz a uznesením zo dňa 8.10.2018, sp.zn. 41K/1/2007 Okresný súd Trnava zrušil konkurz na majetok žalobkyne pre nedostatok majetku. Podľa § 148 ods. 2 Obchodného zákonníka v znení účinnom v čase vyhlásenia konkurzu na majetok žalobkyne, vyhlásenie konkurzu na majetok spoločníka alebo zamietnutie návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku má rovnaké účinky ako zrušenie jeho účasti v spoločnosti súdom. Žalobkyňa teda v čase konania predmetnej dražby nebola spoločníčkou MTA spol. s r.o. „v konkurze“. Počas odvolacieho konania došlo k výmazu spoločnosti MTA spol. s r.o. „v konkurze“ z obchodného registra, a teda prestalo existovať aj akékoľvek právo žalobkyne, ktoré by mohlo byť dražbou čo i len v teoretickej rovine dotknuté. Za pozornosť stojí, že neplatnosť dražby si žalobou neuplatnila spoločnosť MTA spol. s r.o. „v konkurze“ prostredníctvom svojho správcu konkurznej podstaty, ktorá bola predchádzajúcim vlastníkom predmetu dražby. Na právnom postavení žalobkyne by sa vyhlásením neplatnosti dražby nič nezmenilo, nakoľko by došlo len k obnoveniu vlastníctva k predmetu dražby predchádzajúcemu vlastníkovi – žalovanému 3/, nie však spoločnosti MTA spol. s r.o. „v konkurze“.

36. K námietke žalovaných, že žalobkyňa nebola aktívne legitimovaná na podanie žaloby z dôvodu, že bola v konkurze a bol jej ustanovený správca, odvolací súd uvádza, že v zmysle § 44 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii prešlo oprávnenie žalobkyne nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu a oprávnenie konať za žalobkyňu vo veciach týkajúcich sa tohto majetku vyhlásením konkurzu na správcu, a teda na podanie žaloby bol oprávnený len správca. Na strane žalobkyne teda išlo o nedostatok spôsobilosti samostatne konať pred súdom, ktorý nedostatok je odstrániteľným nedostatkom procesných podmienok, pričom bolo potrebné poukázať na to, že uznesením Okresného súdu Trnava, sp. zn. 41K/1/2007 zo dňa 08.10.2018 bol konkurz na majetok žalobkyne pre nedostatok majetku zrušený, pričom uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 03.11.2018. Z uvedeného je zrejmé, že tento odstrániteľný nedostatok podmienky konania bol konvalidovaný (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 119/2012 zo dňa 27.02.2014).

37. Z vyššie uvedeného vyplýva, že záver súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne na podanie žaloby o určenie neplatnosti dražby bol správny.

38. Podľa § 137 písm. d) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

39. Žaloba o určenie neplatnosti právnych úkonov je s prihliadnutím na citované ustanovenia, ako i na Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku vydaný vydavateľstvom C.H. Beck v roku 2016 žalobou o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP, nie žalobou o určenie, či tu právo je alebo nie je. Občiansky súdny poriadok v zmysle názorov vyvodzovaných z vtedajšej judikatúry zahŕňal v ustanovení § 80 písm. c) obe tieto právne kategórie hovoriac o určení (ne)existencie právnych vzťahov, pod ktoré subsumoval aj neplatnosť právnych úkonov a o určení (ne)existencie práv, pričom pri oboch týchto právnych kategóriách vyžadoval pre prípustnosť určovacej žaloby preukázanie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Podstatný rozdiel medzi tomu uvedený v § 137 písm. c) a d) CSP spočíva v tom, že preukazovanie naliehavého právneho záujmu, resp. predpoklad jeho danosti v prípade, ak vyplýva priamo z osobitného predpisu sa vyžaduje len pri žalobách o určenie (ne)existencie práva podľa § 137 písm. c) CSP. Pri žalobách o určenie právnej skutočnosti sa ustanovenie § 137 písm. d) CSP o naliehavom právnom záujme nezmieňuje, jeho preukázanie teda nie je pre prípustnosť takejto určovacej žaloby podstatné. Jedinou zákonnou podmienkou jej prípustnosti je skutočnosť, že oprávnenie (možnosť) domáhať sa určenia právnej skutočnosti musí vyplývať z osobitného predpisu. Pre prípustnosť žaloby o určenie právnej skutočnosti – neplatnosti právneho úkonu nestačí, že osobitný predpis stanovuje podmienky (ne)platnosti právneho úkonu, ale že výslovne stanovuje aj možnosť domáhať sa určenie tejto právnej skutočnosti na súde.

40. Je síce pravdou, že výpočet druhov žalôb uvedených v § 137 CSP je len exemplifikatívny, avšak zákon stanoví ako podmienku podania žaloby o určenie právnej skutočnosti, že to musí vyplývať z osobitného predpisu, nemožno túto podmienku ignorovať a tvrdiť, že sa jedná v tomto prípade o žalobu sui generis, nakoľko ustanovenie tejto podmienky by potom nemalo zmysel. Rovnako nemožno podanú žalobu posudzovať súčasne v zmysle ust. § 137 písm. c) CSP a § 137 písm. d) CSP, pretože je vylúčené, aby bola žaloba súčasne žalobou v zmysle oboch citovaných ustanovení.

41. Vzhľadom na to, že žaloba o určenie neplatnosti záložnej zmluvy nie je žalobou prípustnou s prihliadnutím na ustanovenie § 137 písm. d) CSP, bolo potrebné ju zamietnuť bez toho, aby sa súd zaoberal meritom veci.

42. Ďalšie argumenty strán odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, keď i podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzanými stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/2004, III.ÚS 209/2004, II.ÚS 200/2009 a pod.). Na ďalšiu argumentáciu strán, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie veci a zachádzajúcu do zbytočných podrobností, s ktorou sa už vypořiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia prvoinštančný súd, teda odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

43. Vzhľadom na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil, keď súd správne podľa § 255 ods. 1 CSP rozhodol i o nároku na náhradu trov konania a v spore úspešným žalovaným priznal voči v spore neúspešnej žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

44. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešným žalovaným (okrem žalovaných 3/ a 4/, ktorí zanikli) priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

45. Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, prípadne má možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).